

ВИСНОВОК

творчого керівника, заслуженого діяча мистецтв України, доцента кафедри хорового диригування Національної музичної академії імені

П. І. Чайковського САВЧУКА АНДРІЯ ЄВГЕНІЙОВИЧА

та наукового консультанта, доктора мистецтвознавства, доцента, професора кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії імені

П. І. Чайковського СЕВЕРИНОВОЇ МАРИНИ ЮРІЇВНИ

про творчий мистецький проект та його наукове обґрунтування творчої аспіранта кафедри оперного співу Національної музичної академії імені

П. І. Чайковського

ЧЖАН ЮАНЬ

«ДУХОВНІ МОТЕТИ АНТОНА БРУКНЕРА В АСПЕКТІ ВИКОНАВСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ: ХУДОЖНІЙ ЗМІСТ – СУЧАСНА ПРАКТИКА»

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

У процесі роботи над творчим мистецьким проектом «Духовні мотети Антона Брукнера в аспекті виконавської інтерпретації: художній зміст – сучасна практика» на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» аспірант Чжан Юань виявив найкращі виконавські та дослідницькі якості. Він показав себе креативним музикантом із потужною технічною базою та власним баченням сучасних тенденцій хорового мистецтва. Слід відзначити пошуковість та оригінальність мислення Чжан Юань як науковця. Завдяки високому рівню професіоналізму та широкій ерудиції автор зумів дослідити такий складний художньо-історичний феномен як західноєвропейське церковно-хорове мистецтво. На матеріалі доробку одного із провідних композиторів-поліфоністів XIX століття Антона Брукнера було висвітлено ключові вектори розвитку католицької канонічної традиції. Аналітичний метод, обраний аспірантом, дозволив виявити найглибші шари змісту духовної музики Брукнера, пов'язаної зі сферою сакральної образності.

Дослідницька складова творчого мистецького проекту Чжан Юань «Духовні мотети Антона Брукнера в аспекті виконавської інтерпретації: художній зміст – сучасна практика» відповідає усім вимогам і виконана у формі наукового обґрунтування. Робота складається з анотації українською та англійською мовами, вступу, двох розділів, поділених на підрозділи, змістовних висновків та списку використаних джерел (107 позицій). У вступі чітко сформульовано всі вихідні дані: обґрунтування вибору теми дослідження, предмет, об'єкт, мету і завдання, теоретичну, методологічну базу, практичне значення й новизну. Основний матеріал роботи викладено системно та послідовно. Центральна частина представленого дослідження присвячена аналітичному вивченню пізніх мотетів А. Брукнера в

інтонаційно-семантичному та інтерпретаційному аспектах. З метою обґрунтування нових підходів до виконавського трактування малих хорових форм А. Брукнера автором були розглянуті питання релігійного світогляду композитора, проаналізовано біографічні факти та історію створення пізніх церковних хорів крізь призму християнського світорозуміння австрійського поліфоніста. Окрему увагу було приділено особливостям музичного трактування символічного змісту канонічних текстів мотетів з точки зору унікального «містичного досвіду» композитора.

Методологія дослідження має комплексний характер, ґрунтується на поєднанні засад культурологічного, семантичного та історико-музикознавчого аналізу, які дають змогу глибше розкрити жанрово-стильову специфіку хорової творчості А. Брукнера. Використовуючи метод цілісного аналізу музичного твору, а також метод психоаналітичного аналізу, автор розглядає церковні мотети А. Брукнера в контексті втілення сакральних образів.

Таким чином, у результаті дослідження було доведено актуальність вивчення духовної музики композитора у філософсько-богословському та психологічно-аналітичному аспектах.

У процесі підготовки мистецького проєкту Чжан Юань проявив прекрасні організаторські здібності, високий інтелектуальний рівень та професійну зрілість. Оригінальну виконавську версію пізніх хорових мотетів А. Брукнера Чжан Юань сформував на підставі потужної музикознавчої бази, власних пошукових розвідок та сучасних реалій європейського хорового мистецтва. Чжан Юань зумів переконливо втілити задум композитора, поєднавши його з особистим драматургічним баченням хорового стилю А. Брукнера.

Запропоноване наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту має практичну цінність, його матеріали можуть бути використані у навчальних курсах з історії світової музики, історії хорового мистецтва, при роботі над хоровими творами у виконавській діяльності. Застосовані у творчому проєкті підходи до трактування духовних творів Антона Брукнера сприятимуть художній досконалості їхньої інтерпретації та слугуватимуть базою для подальшого вивчення хорового доробку композитора у контексті актуальних тенденцій сучасного виконавського мистецтва. Спеціальний курс навчальної дисципліни за темою творчого мистецького проєкту – «Церковні твори Антона Брукнера *a cappella* в історичному та виконавському аспектах» має перспективи подальших наукових досліджень та може бути використаний як у концертній практиці, так і у навчальному процесі.

Творчий аспірант Чжан Юань у повному обсязі успішно виконав індивідуальний навчальний план та опанував знання з дисциплін освітньо-наукової навчальної програми. Тему мистецького проєкту було апробовано у двох концертних іспитах: «Вибрані хорові твори українських композиторів», який відбувся на сцені Малого залу імені О. С. Тимошенка за участі хору Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (10 березня 2021 року) та випускний Концерт-іспит за участі Академічного камерного

хору «Хрещатик», програму якого утворили духовні мотети А. Брукнера (3 травня 2023 року). Під час навчання творчий аспірант Чжан Юань також активно займався концертною діяльністю поза межами України. У 2021 році відбувся його успішний виступ із хоровим колективом *Qinyue* на Міжнародному музичному конкурсі *The 24th "Autumn in Chengdu" International Music Season*, на якому автор був відзначений Золотою нагородою.

Протягом навчання у творчій аспірантурі, Чжан Юань опублікував за темою проекту три статті, серед яких дві у наукових фахових виданнях, затверджених ДАК МОН України в галузі «Мистецтвознавство» (1. Мотет як «відкрита форма»: концепція перетворення в духовній музиці Антона Брукнера. *Науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової: Музичне мистецтво і культура / Music art and culture*. Випуск 32. Книга 2. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 62–77. DOI: <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2021-32-2-6>; 2. Естетика християнських традицій у Маріанських мотетах Антона Брукнера. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 40. Том 3. С. 60–67. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-3-9>) та одна – у зарубіжному фаховому виданні Європейського Союзу (Specificity of artistic imagery in Anton Bruckner's late motets: performing accents (Специфіка художньої образності у пізніх мотетах Антона Брукнера: виконавчі акценти). *Knowledge, Education, Law, Management*. Lublin (Poland): Fundacja Instytut Spraw Administracji Publicznej w Lublinie, 2021. № 8 (44). Vol. 2. P. 24–29. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.8.2.5>).

Апробація результатів наукової складової творчого мистецького проекту відбулася на шести наукових конференціях: 1. Тема доповіді: Естетика християнських традицій у мотетах Антона Брукнера. *Сучасні естетичні тенденції у музичному мистецтві*: програма Круглого столу / Національна академія мистецтв України (11 грудня 2020 року). Київ, 2020. 2. Тема доповіді: Переосмислення ренесансних традицій у пізніх духовних мотетах Антона Брукнера. *Синтез мистецтв у сучасних соціокультурних процесах*: програма Міжнародної наукової конференції / Національна академія мистецтв України. За підтримки Universität Leipzig, Institut für Musikwissenschaft (Німеччина), University of Basilicata, Matera (Італія), Zhejiang University of Technology, Hangzhou, Zhejiang (КНР) (23 грудня 2020 року, Київ). Київ, 2020. 3. Тема доповіді: Мотет як відкрита форма: перетини міжрегіональних китайських та західноєвропейських виконавських традицій. *Сучасні виміри української регіоналістики*: програма Третьої всеукраїнської науково-практичної конференції / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України, Інститут української археографії, джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України, Ніжинський державний класичний університет імені Миколи

Гоголя (7 квітня 2021 року). Київ, 2021. 4. Тема доповіді: Естетика музичної образності у пізніх духовних мотетах Антона Брукнера. *Сучасні естетичні тенденції у музичному мистецтві*: програма Круглого столу / Національна академія мистецтв України (3 червня 2021 року, Київ). Київ, 2021. 5. Тема доповіді: Мотети Антона Брукнера в аспекті феномену «нової сакральності». *Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях*: програма П'ятої міжнародної науково-практичної конференції / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського (4–6 листопада 2021 року). Київ, 2021. 6. Тема доповіді: Пізні духовні твори Антона Брукнера у просторі міжнаціональних культурних взаємин: виконавський аспект. *Синтез мистецтв у сучасних соціокультурних процесах*: програма міжнародної науково-практичної конференції / Національна академія мистецтв України (6 грудня 2021 року). Київ, 2021.

Отже, враховуючи вищезазначені актуальність, наукову новизну, практичну значущість та перспективність теми, вважаємо, що науково-дослідницька та творча складові мистецького проекту «Духовні мотети Антона Брукнера в аспекті виконавської інтерпретації: художній зміст – сучасна практика» Чжан Юань виконані на високому професійному рівні. Творчий мистецький проект Чжан Юань відповідає вимогам МОН України та може бути рекомендованим до захисту в спеціалізованій раді на присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва.

Творчий керівник

Заслужений діяч мистецтв України,
доцент кафедри хорового диригування
Національної музичної академії імені П. І. Чайковського
Савчук А. Є.

Науковий консультант

доктор мистецтвознавства,
в.о. професора кафедри теорії та історії культури
Національної музичної академії імені П. І. Чайковського
Северінова М. Ю.

Савчук А. Є.
Северінова М. Ю.
Засвідчую: начальник загального відділу
Національної музичної академії
України імені П. І. Чайковського